

Kariérní systém učitelů

Obsah příspěvku

- Seznámení s připravovaným KS
- Rozbor standardu učitele a jeho postavení v kariérním systému
- Předání podrobných informací k nově připravované kariérní cestě – cestě rozvoje profesních kompetencí
- Popis atestačního řízení
- Implementace KS

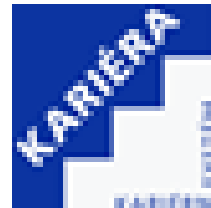
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Webové stránky Národního institutu pro další vzdělávání

www.nidv.cz

Na úvod pár vzpomínek...

- 1995/1996 – projekt Učitel
- 2000/2001 – pokus o popsání profilu absolventa učitelství
- 2004 – přijetí zákona č. 563/2004 Sb., § 29 (Kariérní systém pedagogických pracovníků)
- 2008/2009 – pokus vytvořit standard profese učitele
- 2010 - zadání pro koncepčně pojatý IPn s cílem propojit standard a kariérní řád pro učitele
- IPn Kariérní systém (realizace zahájena 15.3.2012)

Očekávání a vize vs. Projektové zadání

1. Podpora škol na cestě k vyšší kvalitě
2. Motivace a ocenění dobrých učitelů
3. Podpora a kultivace profese učitele
4. Změny v přípravě nových učitelů a jejich podpora po nástupu do zaměstnání
5. Dodatečná podpora kurikulární reformy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kariérní systém – cílová skupina

KS je tvořen pro „typického“ učitele

na profesi učitele se připravuje v pregraduálním vzdělávání

učí od počátku své profesní kariéry a svou profesi vykonává dlouhodobě

zahrnuje učitele MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ splňující odbornou kvalifikaci dle zákona č. 563/2004 Sb.

X

KS je otevřený odborníkům jiných profesí-uplatňují své zkušenosti z pozice učitele v SOŠ,SOU a VOŠ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Cesta rozvoje profesních kompetencí (atestace)
- Cesta směřující ke specializovaným pozicím ve škole
- Cesta směřující k funkčním pozicím

Rámec kariérního systému

(cesta rozvoje profesních kompetencí)

- čtyřstupňový kariérní systém
- návaznost kariérního systému na standard o stejném počtu úrovní (kompetenční model)
- povinnost absolvovat adaptační období zakončené hodnocením před vstupem do 2. kariérního stupně
- zachování možnosti volby kariérní cesty včetně volby výkonu specializovaných a manažerských činností
- dobrovolnost zapojení do kariérního systému od 2. kariérního stupně
- provázanost profesního rozvoje s kariérním systémem a odměňováním

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kariérní cesty

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

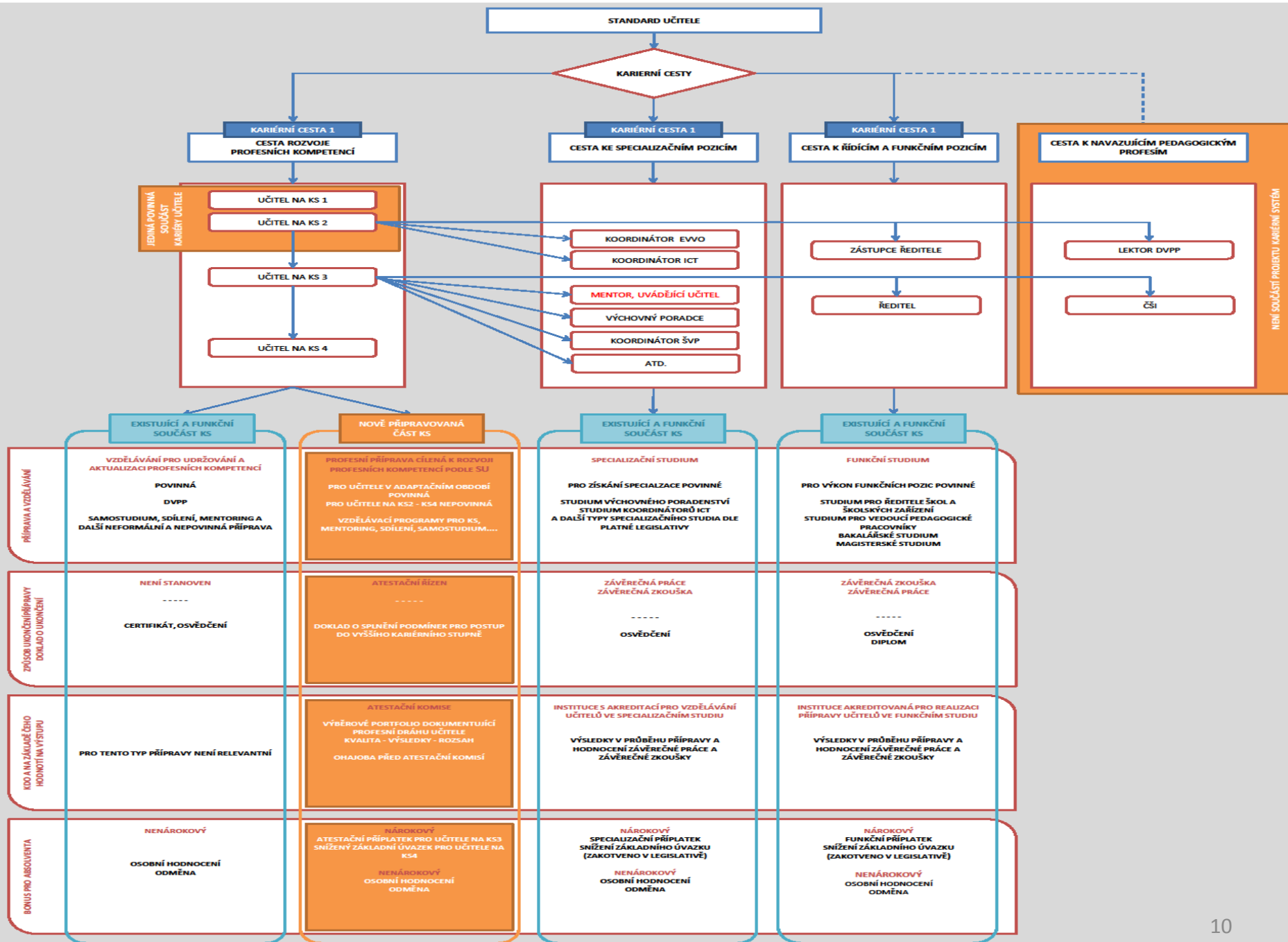

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nejdůležitější výstupy KA 1 – Kariérní systém

- vytvoření víceúrovňového standardu učitele (popis potřebných kompetencí pro každý z kariérních stupňů)
- návrh kritérií pro hodnocení pedagogické práce učitelů pro postup po jednotlivých kariérních stupních
- stanovení požadavků na hodnotitele pro atestace a popis odborných a organizačních požadavků na zajištění atestačního řízení
- návrh potřebných legislativních změn a finančních opatření

Nejdůležitější výstupy KA 2 – Systém vzdělávání

- vytvoření 5 vzdělávacích programů vedoucích k dosažení úrovně standardu a jejich pilotáž
- návrh institucionálního zajištění vzdělávání uskutečňovaného v souvislosti s kariérním systémem
- kritéria hodnocení DVPP uskutečňovaného v souvislosti s kariérním systémem, inovace systému udělování akreditací vzdělávacím programům
- kritéria pro výběr hodnotitelů, popř. návrh na zapojení subjektů, které budou hodnocení provádět

Nejdůležitější výstupy KA 3 – Profesní portfolio

- vytvořený formát profesního portfolia
- metodika pro učitele k vedení vlastních profesních portfolií
- metodika pro ředitele k hodnocení profesních portfolií učitelů
- vzdělávací program pro konzultanty profesních portfolií
- vyškolený tým konzultantů pro vedení a hodnocení profesních portfolií

KA 1 – Kariérní systém (stav projektu)

- Je zpracován Standard učitele pro kariérní systém
- Je zpracován návrh organizace atestačního řízení
- Koncept kariérního systému je schválen gremiální poradou a je předkládán do porady vedení MŠMT
- Jsou zpracovány ekonomické rozbory a vyčíslen objem financí nezbytný pro postupný náběh KS
- Připravuje se paragrafové znění v zákonech a vyhláškách, které spuštění KS ovlivní

KA 2 – Systém vzdělávání (stav projektu)

- Je zpracován materiál Hodnocení kvality DVPP
- Je zpracováno 5 vzdělávacích programů, které jsou v projektu pilotovány
- Jsou zpracovány potřebné metodiky
- Jsou hotové parametry nezbytné pro akreditaci programů DVPP pro kariérní systém

KA 3 – Profesní portfolio (stav projektu)

- je vytvořena podoba profesního portfolia (na základě standardu učitele)
- je zpracována metodika pro práci s portfoliem a je odpilotována na vybraných školách (102)
- Jsou zpracovány metodiky (pro učitele i pro ředitele)

Kariérní cesty ve struktuře kariérního systému učitelů

1. Cesta rozvoje profesních kompetencí
2. Cesta ke specializačním pozicím
3. Cesta k řídicím pozicím

!! Rozlišení profesního rozvoje a kariérního postupu !!

STANDARD UČITELE

- **Úloha standardu**

- ✓ Podpora učitelů pro hodnocení vlastní práce
- ✓ Východisko pro nastavení vzdělávacích programů pro podporu učitelů v přípravě na postup do vyššího KS
- ✓ Východisko pro ředitele škol při nastavení hodnoticích procesů ve škole
- ✓ Východisko pro zpracování plánů osobního rozvoje učitelů a pomůcka pro zpracování plánů vzdělávání učitelů ve škole
- ✓ Východisko pro nastavení portfolií pro atestační řízení

- **Požadavky na SU**

- ✓ Srozumitelnost
- ✓ Využitelnost ve všech typech škol
- ✓ Hodnotitelnost z pohledu „učitel splňuje x učitel nesplňuje“
- ✓ Patrná gradace kvality
- ✓ Patrný růst rozsahu
- ✓ Jasný dopad na žáky a jejich učení
- ✓ Doložitelnost portfoliem

- **Preambule**

Etické hodnoty, osobnostní předpoklady...

- **Učitel a jeho profesní Já**

Profesní znalosti a dovednosti, Sebereflexe a osobní rozvoj, specifické profesní znalosti a dovednosti

- **Učitel a jeho žáci**

Plánování výuky, podpora procesů učení, hodnocení práce žáků ve třídě, výchova žáků k sebehodnocení, reflexe výuky, péče o klima třídy

- **Učitel a jeho okolí**

Rozvoj školy, klima školy, spolupráce s kolegy, rodiči a sociálními partnery

- **Principy uspořádání SU**

Profesní kompetence a jejich gradace pro KS1 – KS4

- ✓ kvalita
- ✓ rozsah působení

- **Specifika kariérního stupně 2**

- ✓ Jediný povinný postup v rámci KS
- ✓ Základní stavební kámen SU

- **Specifika kariérního stupně 3**

- ✓ Vstupní podmínka pro některé specializační a funkční pozice

- **Struktura standardu**

- ✓ **Oblasti**

Např. 2 – Učitel a jeho žáci

- ✓ **Profesní kompetence**

Např. 2.2 – Podpora učení

- ✓ **Indikátory**

Např. 2.1.1-II

K naplňování vzdělávacích cílů volí podle charakteru vzdělávacího obsahu účinné moderní přístupy a metody vyučování a učení. Jeho práce se třídou je z hlediska využití metod dostatečně pestrá. Dokáže strukturovat učivo, dbá na jeho provázanost, rozpozná učivo pro žáky obtížné, zprostředkovává informace nad rámec základního učiva...

Čtyřstupňový standard

- **Kvalita**
- **Rozsah činnosti**
- **Výsledky práce učitele**

KS1 - Kvalita – počáteční připravenost

KS1 = ekvivalent profilu absolventa FVU

KS1 = zadání státu pro kvalitu a připravenost
nově nastupujících učitelů

Typické formulace ve SU

Je připraven, je vybaven, teoreticky zvládá,
rozumí, má přehled o, je schopen, vnímá...

Standard učitele

KS2 – Kvalita – velmi dobrá

KS2 = učitel, s jehož prací ve třídě panuje obecná spokojenost

KS2 – kvalita práce velmi dobrá, očekávaná, požadovaná... s odpovídajícími **výsledky**

Typické formulace ve SU

naplňuje, vychází, zohledňuje, modifikuje, dokáže, motivuje, zprostředkovává, volí...

KS3 - Kvalita – vysoká

KS3 – nadstandardní kvalita i **výsledky**

Typické atributy

Dlouhodobost, soustavnost,
systematičnost, nadhled, hluboké
porozumění, průběžné zlepšování

Standard učitele

KS1 – Rozsah

Práce ve třídě s cílenou podporou

Typické atributy

Začínající učitel, transformace teoretické přípravy do požadavků praxe

KS2 - Rozsah

Aktivní samostatná práce se žáky ve třídě

Typické atributy

Formulace SU orientované na činnosti učitele k žákům (oblast 2), resp. k nejbližšímu okolí (oblast 3)

KS3 – Rozsah

KS3 = pedagogický lídr školy, podpora rozvoje kvality ve své škole

KS3 – působením přetéká svou třídu, umí a umí předat

Typické atributy

přirozený rádce, pomoc, sdílení, monitoring, návrhy, podněty pro zlepšení, iniciování změny, zavádění inovací...

KS4 – Rozsah

KS4 – působením „přetéká“ svou školu,
umí a umí předat

Typické atributy

sdílení, monitoring, lektorování, autor,
metodik, výzkum, spolupráce s VŠ,
předsednictva soutěží, národní projekty...

Výsledky

- Třetí složka rozhodující o postupu mezi kariérními stupni
- **Nejsou součástí standardu**
- Různé pro různé druhy a typy škol

Shrnutí

- Rozdíl mezi profesním rozvojem a karierním postupem
- Struktura
  - Oblast
  - Profesní kompetence
  - Indikátor – gradace kvality a rozsahu

Shrnutí

- KS1 – absolvent FVU tak, jak by měl skutečně vypadat
- KS2 – učitel, kterého ředitel rád zaměstná
- KS3 – kolega, kterého bych si přál
- KS4 – odborník – záruka, že jdeme ve školství správným směrem

KARIÉRNÍ CESTA ROZVOJE PROFESNÍCH KOMPETENCÍ

Čtyři kariérní stupně

- **Učitel na KS1** Začínající učitel;
práce ve třídě s podporou
- **Učitel na KS2** Samostatný učitel;
aktivní samostatná práce ve třídě
- **Učitel na KS3** Výborný učitel, pedagogický lídr školy;
podpora růstu kvality ve škole
- **Učitel na KS4** Výborný učitel, lídr systému;
Podpora rozvoje kvality systému

Kariérní stupně

cesty rozvoje profesních kompetencí

1. kariérní stupeň

- Učitel v prvních dvou letech své pedagogické kariéry „práce se třídou s podporou“
- Adaptační období
  - ✓ Maximální podpora školy a FVU
  - ✓ Jasná pravidla pro učitele, školu (ředitele a uvádějícího učitele)
  - ✓ Spolupráce s fakultami vzdělávající učitele
  - ✓ Kontakt s dalšími učiteli v adaptačním období
  - ✓ Specifická forma „DVPP“

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kariérní stupně

cesty rozvoje profesních kompetencí

2. kariérní stupeň

- Učitel po ukončení adaptačního období „samostatná práce se žáky ve třídě“
- **Jediný povinný krok v kariéře učitele**
- Podpora učitelů v jejich profesním růstu standardními formami DVPP, postupný růst kvality práce učitele ve třídě
- Povinný stupeň pro možnost vstupu do specializačního studia
  - ✓ ICT koordinátor
  - ✓ Koordinátor EVVO

Kariérní stupně

cesty rozvoje profesních kompetencí

3. kariérní stupeň

- Výborný učitel, pedagogický lídr školy
- **Kvalita, výsledky, rozsah**
- Povinný stupeň pro možnost vstupu do specializačního studia a do funkčního studia
  - ✓ Výchovný poradce
  - ✓ Ředitel školy
  - ✓ Koordinátor ŠVP
  - ✓ Mentor
- Návaznost na další profese – ČŠI, vzdělavatelé DVPP

Kariérní stupně

cesty rozvoje profesních kompetencí

4. kariérní stupeň

- Výborný učitel, lídr systému
- **Kvalita, výsledky, rozsah**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Postup mezi kariérními stupni kariérní cesty rozvoje profesních kompetencí

- **Přechod do 2.KS**
  - ✓ Ukončení adaptačního období
  - ✓ Splnění plánu osobního rozvoje pro toto období
- **Přechod do 3.KS**
  - ✓ **Podporovaná a monitorovaná cesta k atestaci**
  - ✓ Atestační řízení
  - ✓ Odpovídající praxe
- **Přechod do 4.KS**
  - ✓ Atestační řízení
  - ✓ Odpovídající praxe

Cesta k vyšším kariérním stupňům

- Podpora v průběhu adaptačního období
  - ✓ Modulové vzdělávací programy
  - ✓ Závazná metodika pro aktéry adaptačního období
  - ✓ Společná setkání začínajících učitelů moderované učiteli FVU a učiteli na 4. kariérním stupni
- Podpora po přihlášení k atestaci
  - ✓ Spolupráce s učiteli na KS4 - odbornými konzultanty
  - ✓ Sestavení výběrového portfolia, kompletace podkladů, kontakt s dalšími učiteli přihlášenými k atestačnímu řízení...

Podoba atestačního řízení

- Informace učitele – odborného konzultanta
- Obhajoba dosavadní práce učitele s využitím dokladového portfolia před atestační komisí
- Prokázání očekávané úrovně profesních kompetencí dle standardu učitele
- Prokázání činnosti učitele ve prospěch rozvoje kvality své školy, resp. ve prospěch růstu kvality celku
- Závěrečný výrok

Atestační řízení po ukončení adaptačního období

- Interní řízení uvnitř školy
- Vyhodnocení plánu profesního rozvoje učitele v adaptačním období s pomocí dokladového portfolia
- Pohovor učitele s ředitelem školy, uvádějícím učitelem, zástupcem FVU, který byl s učitelem v jeho adaptačním období v kontaktu

Atestační řízení pro přechod do 3. kariérního stupně

- **Kvalita-výsledky-rozsah**
- Zhodnocení práce učitele s využitím dokladového profesního portfolia
- Podrobná informace učitele – odborného konzultanta o učiteli
- Posouzení předložených materiálů a dokladů + rozhovor s učitelem
- Závěrečný výrok atestačního orgánu

Složení atestační komise pro atestační řízení 3 a 4

- Odbornost, přehled a autorita členů komise
- Interní záležitost profese
- Eliminace politického vlivu
- Minimalizace vlivu zřizovatelů
  - Zástupce FVU
  - Učitel s vyšší atestací ze stejného typu školy
  - Odborník, např. zástupce ČŠI, profesní komory
  - Odborný konzultant – učitel na 4.KS
  - Ředitel školy

Podpora učitelů na cestě k atestaci

- Specifická podpora cíleným vzděláváním navázaným na standard učitele a na práci s profesním portfoliem
- Spolupráce s odborným konzultantem, učitelem na KS 4
  - ✓ Příprava v delším časovém období
  - ✓ Kontakt s učiteli připravujícími se na atestaci
  - ✓ Konzultace při výběru vzdělávacích akcí
  - ✓ Kompletace portfolia
- Metodika navázaná na standard
  - ✓ Příklady naplnění požadavků standardu – viněty
  - ✓ Aktivní pomoc odborného konzultanta

Bonusy

- **Postup z 1.KS do 2.KS**
  - Učitel „může učit“ + ...
- **Postup z 2.KS do 3.KS**
  - Nárokový atestační příplatek + ...
- **Postup z 3.KS do 4.KS**
  - Snížení povinného úvazku + ...

Adaptační období

- Koordinace kroků uvádějícího učitele, učitele FVU, případně externího mentora
- Pozorování a hodnocení vzhledem k ŠVP a „kultuře školy“
- Stanovení plánu profesního rozvoje a jeho cyklické hodnocení
- Zpracování podkladů pro atestační pohovor
- Odpovědnost za organizační zajištění atestačního řízení a zpracování dokumentace o jeho průběhu

Atestační řízení „2 – 3“

- Účast ředitele v atestační komisi
- Verifikace dokladů z portfolia učitele předkládaného učitelem k atestačnímu řízení
- Doplnění zprávy předkládané odborným konzultantem

Atestační řízení „3 – 4“

- Dle možností verifikace dokladů z portfolia

Náběhové období kariérního systému

Časový rámec: 1.9.2015 – 30.6.2018

Předpoklad: legislativní změny – účinnost
nejpozději k 1.7. 2016

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Náběhové období kariérního systému

Atestační řízení proběhne ve 2 termínech

- červenec 2016
- červenec 2017

Počet atestovaných – celkem 1400

- 2x300 na kariérní stupeň 3
- 2x400 na kariérní stupeň 4
- výběr kandidátů – MŠMT, cílem je připravit členy řádných atestačních komisí a odborné konzultanty, kteří „nastartují“ systém v ostré verzi

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

